

Monumentnummer*: 516168

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **17 oktober 2000**
Kadaster deel/nr **82837/51**

Woonplaats* **Eemnes** Gemeente* **Eemnes** Provincie* **Utrecht**

Kadastrale gemeente* **Eemnes** Sectie* **K** Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel **659**

Omschrijving**

Omschrijving

Het ten zuiden van de Eemnesser Vaart, tegen de westelijke zomerdijk van de Eem gelegen elektrisch GEMAAL uit 1921 en staat in een gebouw uit 1883 en is opgetrokken op een T-vormige plattegrond. De betonnen in- en uitlaten alsmede de elektrische pompen in de kelder vallen buiten de bescherming. De verschillende typen vensters hebben een stalen roedenverdeling. Het hoofdvolume telt één bouwlaag, aan de westzijde met kelder, tussen tuitgevels onder een met gesmoorde Hollandse pannen gedekt zadeldak. Tegen het hoofdvolume zijn aan de noord- en zuidzijde in 1921 aanbouwen gezet van één bouwlaag onder plat dak ter plaatse van de schoepenraderen van het stoomgemaal. Deze hebben een gecementeerd fries boven en langs de vensters. De gevels van het hoofdvolume zijn bepleisterd en witgeschilderd, met uitzondering van de noordgevel en de strekken.

De voorgevel of oostgevel is symmetrisch ingedeeld en bevat twee hooggeplaatste zesruits vensters onder getoogde strek.

De westgevel aan de Eemnesser Vaart bevat twee vierruitsvensters.

De zuidgevel vertoont links onderaan bouwsporen van dichtgezette getoogde openingen ten behoeve van de oorspronkelijke waterinlaat. De gevel heeft links op dijkniveau twee kleine getoogde vensters. In het midden is een deur gezet, bereikbaar middels een toeg, voorzien van een trap met stenen balustrade. Rechts is hiertegen een aanbouw onder plat dak gezet met in de voor- en zijgevels diverse vensters.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De noordgevel heeft links een aanbouw onder plat dak met twee kleine vensters en een groot roedenvenster. Rechts hiervan bevat de gevel een niet oorspronkelijke deur en twee kleine getoogde vensters.

Het interieur van het gemaal telt twee ruimten met een niveauverschil tussen beide. Het verhoogd gelegen westelijke vertrek bevatte oorspronkelijk de kolenopslag.

De oostelijke ruimte is vanuit de hoofdentree bereikbaar middels een houten trap. Het interieur bevat een tweetal pompen, fabrikaat Pannevis te Utrecht, alsmede twee draaistroommotoren van Smit uit Slikkeveer. In het midden tegen de westelijke wand staat een schakelbord. Rechts daarvan is een herdenkingsplaquette van de elektrificatie aangebracht.

In de ruimte staat een potkachel. De werkbank bevindt zich tegen de oostgevel van het hoofdvolume.

De kap heeft een balkenplafond met webvormig aangebrachte ijzeren trekstangen en de aanbouwen worden ondersteund door een gietijzeren zuil die een geklonken H-balk draagt.

De wanden hebben een lambrisering gedecoreerd met sjabloon patronen. In de westwand bevindt zich een uitsparing ten behoeve van de verbindingstang tussen stoommachine en de ketel.

Waardering

Het gemaal is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een herkenbaar bewaard gebleven elektrisch gemaal uit 1921, als vervanger van een stoomgemaal uit 1883 en omgebouwd tot een elektrisch gemaal. Van architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een herkenbaar bewaard gebleven elektrisch gemaal. Tevens van historische waarde vanwege de machinerieën alsmede van situationele waarde in relatie tot de schutsluis en landschappelijke waarde in relatie tot de polder.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Gemaal (M)

Gemaal (M)

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument